

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ครั้งนี้ได้สรุปผลการวิจัยอภิปรายผลและข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 131 คน

1.2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่าที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ เท่ากับ .88

1.2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แบบสอบถามที่ส่งไปจำนวน 131 ฉบับ ได้รับคืนจำนวน 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

1.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

2) บทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3) เปรียบเทียบบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ จำแนกตามประเภทของโรงเรียน โดยการทดสอบด้วยค่าที (Independent Sample T-Test)

1.3 ผลการวิจัย

1.3.1 บทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มี 3 ชั้นที่มีระดับมาก คือ บทบาทในขั้นเตรียมการ

รองลงมาคือ บทบาทในชั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ และบทบาทในชั้นปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง ส่วนบทบาทที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ บทบาทในชั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ บทบาทในชั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา และบทบาทในชั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า

1) บทบาทในชั้นเตรียมการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งบุคลากรภายนอกโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียน พระ กำนันผู้ใหญ่บ้าน เพื่อแต่งตั้งเป็นเครือข่ายในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดพันธกิจที่สำคัญเพื่อการเสริมสร้างวินัยนักเรียนประสบความสำเร็จ

2) บทบาทในชั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดการด้านสภาพแวดล้อม อาคาร สถานที่ และแหล่งเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนได้ พัฒนาศีล สมาธิ และปัญญา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนให้มีการคิดวิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลที่ดีเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน

3) บทบาทในชั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับมากผู้บริหารโรงเรียนส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมบริหารจัดการ เจริญปัญญาเป็นประจำทุกสัปดาห์ คือ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนเชิญวิทยากรฝ่ายฆราวาสหรือนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาให้ความรู้และอบรมสั่งสอนนักเรียนเป็นประจำทุกสัปดาห์

4) บทบาทในชั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นมี 2 ข้อ คือ ผู้บริหารโรงเรียนให้คำปรึกษาและชี้แนะช่วยเหลือครูในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน และผู้บริหารโรงเรียนจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเหมาะสม

5) บทบาทในชั้นปรับปรุง และพัฒนาต่อเนื่อง ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่น คือ ผู้บริหารโรงเรียนตรวจสอบข้อมูลที่มีแจ้งหรือร้องเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานเสริมสร้างวินัยนักเรียนก่อนตัดสินใจเสมอ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับปานกลาง คือผู้บริหารนำคำชี้แนะของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการมาพิจารณาร่วมกันก่อนหาวิธีปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

6) บทบาทในชั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับมาก คือ ผู้บริหารอธิบายถึงความคาดหวังในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของผู้ได้บังคับบัญชาส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าข้ออื่นและอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้ง คณะทำงานและมอบหมายให้รับผิดชอบประเมินผลการดำเนินงานเสริมสร้างวินัยนักเรียน

1.3.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธในภาพรวม พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีบทบาทไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า ในชั้นดำเนินการพัฒนา ผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 2 ประเภทมีบทบาทที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ผู้บริหารมีบทบาทไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในชั้นเตรียมการ ชั้นปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง และชั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 2 ประเภทมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ส่วนในชั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ชั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาและชั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้ง 2 ประเภทมีบทบาทแตกต่างกัน

2. อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์บทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญที่พบมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์เขต 3 พบว่า ในภาพรวมทั้ง 6 ชั้นนั้น มี 3 ชั้นที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า ทั้ง 6 ด้าน นั้น มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน ได้แก่ บทบาทในชั้นเตรียมการ รองลงมาคือ บทบาทในชั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ และบทบาทในชั้นปรับปรุงและพัฒนาต่อเนื่อง ซึ่งมีความสอดคล้องกับ พระมหาสมบัติ บุญทะลา ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธกับคุณลักษณะของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษารุงเทพมหานคร เขต 1 พบว่า ครูมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการโรงเรียนวิถีพุทธในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก นักเรียนมีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ ชิพธานี ได้ศึกษาบทบาทของระเบียบวินัยที่มีต่อการจัดการในโรงเรียนและห้องเรียน โดยศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งที่มีกฎระเบียบวินัยดีมาก นักเรียนสามารถสอบเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาได้เป็นจำนวนมาก ว่าเกิดจากระบบ การจัดการของโรงเรียนที่ดี เช่น นโยบาย สภาพห้องเรียน บทบาทครูผู้สอน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตัวแทนของนักเรียน และกฎระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ ขึ้นอยู่กับการมีวินัยและการเป็นแบบอย่างที่ดีของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ล้วนเป็นองค์ประกอบต่อการรักษากฎระเบียบวินัยของโรงเรียน ประการสำคัญ คือ ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครองถึงประสบความสำเร็จได้

2.2 ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
 พบว่า มี 3 ขั้นที่ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ

2.2.1 ขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนกำหนดพันธกิจที่สำคัญในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนไม่ชัดเจน ทำให้ครูและบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในขั้นเตรียมการเพื่อเตรียมความพร้อมในเรื่องของการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนการสอนไม่มีการคิดวิเคราะห์ พิจารณาหาเหตุผลที่ดีเพื่อประโยชน์ในการเสริมสร้างวินัยนักเรียน และการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้บุคลากรและนักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลี ท่าเหล็ก และ วิไล วิทย์ประเสริฐกุล ที่ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธว่า ปัญหาที่พบ คือ ปัญหาในขั้นเตรียมการ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธ ด้านการดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ครูยังขาดความรู้และประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนตามแนววิถีพุทธ

2.2.2 ขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีการวางแผนจัดการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการหลักไตรสิกขามาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ การเชิญวิทยากรฝ่ายฆราวาสหรือนิมนต์พระภิกษุสงฆ์มาให้ความรู้และอบรมสั่งสอนนักเรียนเป็นประจำ ทุกสัปดาห์ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลี ท่าเหล็ก และ วิไล วิทย์ประเสริฐกุล ที่ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธว่า ปัญหาที่พบ คือ การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรตามหลักไตรสิกขา กิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนไม่หลากหลาย ขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

2.2.3 ขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด ซึ่งเป็นขั้นตอนของการนำไปสู่การปฏิบัติ ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดการนิเทศ ติดตามเพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเหมาะสม และไม่ได้นำคำชี้แนะของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการมาพิจารณาแก้ไขเพื่อดำเนินการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างจริงจัง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารโรงเรียนไม่ได้กำกับ ติดตาม นิเทศ หรือให้คำแนะนำ ปรึกษาในการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด โดยเข้าใจว่าครูผู้ดำเนินการปฏิบัติงานนั้นมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเหมาะสมแล้ว จึงทำให้มีบทบาทอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลี ท่าเหล็ก และ วิไล วิทย์ประเสริฐกุล ที่ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธว่า ปัญหาที่พบในขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด มีลักษณะความเป็นกัลยาณมิตร ทำให้ขาดการนิเทศครู ดูแล กำกับติดตามอย่างต่อเนื่องและจริงจัง

2.3 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียน
ในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3
 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ พบว่า

2.3.1 ในขั้นเตรียมการ ขั้นปรับปรุงพัฒนาต่อเนื่อง และขั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิด
 พบว่าทั้งในภาพรวมและรายชื่อผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทมีบทบาทไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้รับทราบนโยบายและแนวปฏิบัติจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เช่นเดียวกัน จึงดำเนินการบริหารจัดการตามรูปแบบการบริหารงานในโรงเรียนวิถีพุทธของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้บทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธไม่แตกต่างกัน

2.3.2 ผลการเปรียบเทียบบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 จำแนกตามประเภทของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารมีบทบาทแตกต่างกัน ดังนี้

1) **ขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ** พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนจัดให้มีบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาวินัยในตัวผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้งสองประเภทมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัย เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียน ความพร้อมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และบูรณาการกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนที่แตกต่างกัน ตามสภาพความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และบุคลากรแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละโรงเรียนให้เหมาะสมกับตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ นางเยาว์ อุทุมพร ที่พบว่า ปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ในระดับน้อยคือ ด้านบุคลากร ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านโครงการองค์การ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านภาวะผู้นำ

2) **ขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา** พบว่า มี 2 ข้อที่ผู้บริหารมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้บริหารโรงเรียนวางแผนจัดการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการหลักไตรสิกขามาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และ เผยแพร่กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนวิถีพุทธ โดยประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองเพื่อสร้างความตระหนักศรัทธา ปัญหาและความเข้าใจในหลักการเพื่อมุ่งผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสาส์ ทาเหล็ก และ วิไล วิทย์ประเสริฐกุล ที่ได้ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการโรงเรียนวิถีพุทธ พบว่า ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามแนววิถีพุทธ คือ การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรตามหลักไตรสิกขา ขาดการจัดกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย และการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้การดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขาอยู่ในระดับปานกลางและมีความแตกต่างกัน

3) **ขั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ** พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมอบหมายให้ครูจัดทำแฟ้มประวัติและบันทึกการทำความดีของนักเรียนในห้องเรียนที่รับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้งสองประเภทมีบทบาทแตกต่างกัน อาจมีหลายสาเหตุ เช่น จากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนยังขาดการติดตามเพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง จึงทำให้ผู้บริหารโรงเรียนวิถีพุทธทั้งสองประเภทมีบทบาทแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับ นางเยาว์ อุทุมพร ที่พบว่า ปัจจัยภายในที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานโรงเรียนวิถีพุทธในระดับปานกลาง คือ ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์

ในระดับน้อยคือ ด้านบุคลากร ด้านสภาพทางกายภาพ ด้านโครงการองค์การ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านวัฒนธรรมองค์การ และด้านภาวะผู้นำ

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 พบว่า บทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 6 ชั้น นั้น มี 3 ชั้น ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และมี 3 ชั้น ที่อยู่ในระดับปานกลาง และผู้บริหารโรงเรียนทั้งสองประเภทมีบทบาทแตกต่างกันใน 3 ชั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ควรดำเนินการดังนี้

3.1.1 ในขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายวิถีพุทธควรปรับปรุงและพัฒนาการจัดสภาพและองค์ประกอบของโรงเรียนให้มีบรรยากาศที่ดีเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้และพัฒนาวินัยในตัวนักเรียน

3.1.2 ในขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายวิถีพุทธควรปรับปรุงและพัฒนาการวางแผนจัดการเรียนรู้ด้วยการบูรณาการหลักไตรสิกขามาใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ และการเผยแพร่กิจกรรมการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนวิถีพุทธ

3.1.3 ขั้นประเมินผลและเผยแพร่ผลดำเนินการ ผู้บริหารโรงเรียนเครือข่ายวิถีพุทธควรกำกับ ติดตามเพื่อให้คำปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือ สนับสนุนงบประมาณ ทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนอย่างเหมาะสม ในการมอบหมายให้ครูจัดทำแฟ้มประวัติ และบันทึกการทำความดีของนักเรียนในห้องเรียนที่รับผิดชอบ

3.1.4 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ควรมีการสนับสนุนบทบาทของผู้บริหารในขั้นดำเนินการจัดสภาพและองค์ประกอบ ขั้นดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักไตรสิกขา และชั้นดูแลสนับสนุนใกล้ชิดในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนในโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนเครือข่ายโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ

3.2.2 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับบทบาทในการเสริมสร้างวินัยนักเรียนของผู้บริหารโรงเรียนในโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ